

Me&JU

ETT MAGASIN FRÅN JÖNKÖPING UNIVERSITY

NUMMER 2 | 2017

UNIK MÖJLIGHET FÖR SKOLCHEFER

*Utbildning och utveckling
med hjälp av forskare*

→ IDÉER BLIR VERKLIGHET

NÄR STUDENTER HJÄLPER FÖRETAG

EN GNISTA FÖR INNOVATION

*Nya forskningsmiljön
SPARK är i gång*

Framåt, tillsammans

I förra numret av Me&JU fokuserade vi på internationella samarbeten. Men minst lika viktigt som det är att arbeta globalt, är det förstås att samverka med det som finns nära.

Jönköpingsregionen växer och överallt finns det både nya och gamla, både stora och små företag som har idéer och vill utvecklas. Jönköping University både vill, kan och ska hjälpa till med det.

"Kunskap i samverkan" heter regeringens nya forskningsproposition, och där läggs särskild vikt vid att högskolor och universitet ska samverka med det omgivande samhället. Sverige ska bli ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. För att det ska bli så måste forskare och resten av samhället jobba tillsammans.

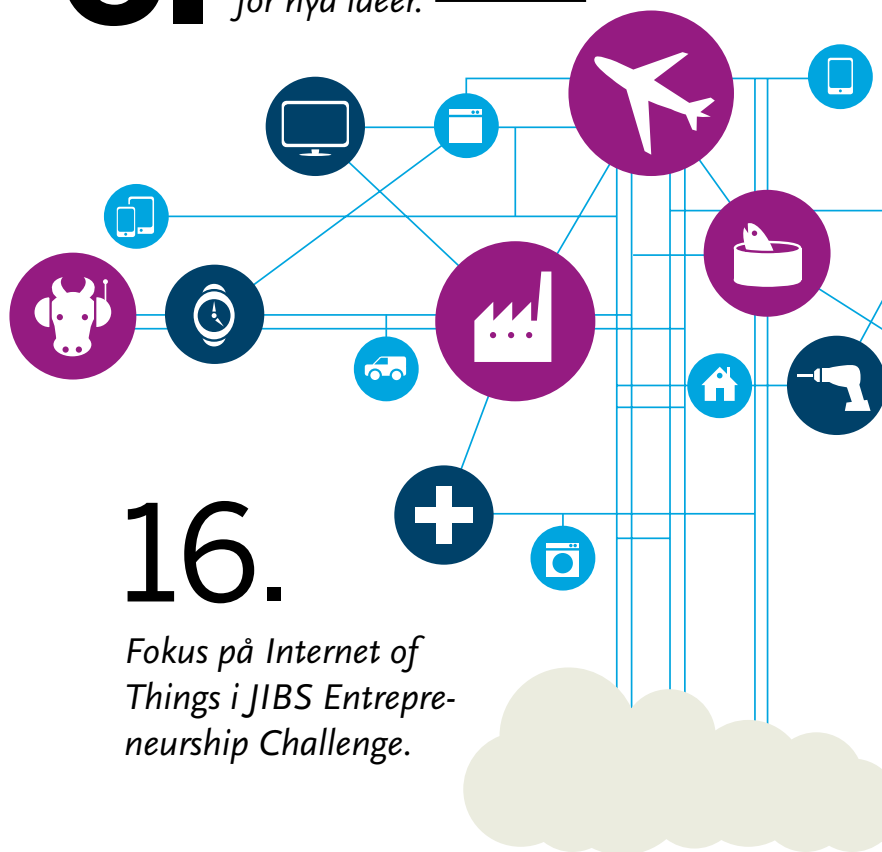
Mycket i det här numret handlar om hur både studenter och forskare hjälper företag och organisationer med innovation och utveckling. Den nya forsknings- och utbildningsmiljön SPARK fokuserar på mer kunskapsintensiva produkter och processer. Projektet Innovation Runway i samarbete med Almi och Science Park fungerar som en extern innovationsavdelning. Skolchefsinstitutet ska ge chefer på förvaltningsnivå hjälp att utveckla sitt ledarskap. Bland annat.

I Jönköping Universitys strategier står det: "Tillsammans med våra partners sätter vi vetenskap i arbete för ett konkurrenskraftigt svenskt näringsliv och offentlig sektor. Vi bidrar till ekonomisk, social och kulturell tillväxt och välfärd i regionen där vi verkar." I det här numret ger vi några exempel på det.

Maria Nordström
Redaktör
maria.nordstrom@ju.se

6. Innovation Runway kortar startsträckan för nya idéer.

16. Fokus på Internet of Things i JIBS Entrepreneurship Challenge.

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Me&JU är Jönköping Universitys magasin som vänder sig till högskolans vänner, samarbetspartners och intressenter. Me&JU utkommer fyra gånger per år. Produceras vid Marknadsavdelningen, Jönköping University. **Ansvarig utgivare:** Helena Zar Wallin, vd Högskoleservice. **Redaktör:** Maria Nordström. **ISSN:** 1104-3687. **Layout:** Maria Jacobsson. **Tryck:** Ark-tryckaren. **Upplaga:** 5 800 ex. **Omslagsbild:** Studenter i projektet Innovation Runway. **Foto:** Richard Lindor, Duo Fotografi. **Adress:** Jönköping University, Me & JU, Box 1026, 551 11 Jönköping. **E-post:** press@ju.se **Facebook:** facebook.com/jonkopinguni **Twitter och Instagram:** @jonkopinguni **News in English:** ju.se **Klimatekonomisk Posttidning:** miljöanpassad – återvinningsbar – klimatkompenserad.

29.

Icona Pop och Movitz! klara för Kick Off Festival.

10.

En gnista för innovation inom produktframtagning.

18.

Att skriva uppsats på Bali gav nya perspektiv.

24.

En »boost« för småländskt trähusbyggande.

Innehåll

4. **Notiser** / Ny rektor utsedd / Nya utbildningar inom bygg- och gjuteriområdet
5. **Notiser** / Ny arena för samverkan kring delaktighet, inkludering och lärande
6. **Innovation Runway** får idéer att lyfta.
10. **SPARK**. Satsningen som ska stärka svensk industri är i gång.
12. **Forska med, inte om!** Skolchefsinstitutet stöttar skolchefer ledarskap.
14. **Det fria vårdvalets utmaningar**. Framgångskoncept att översätta ekonomi till god vård.
15. **Internationella studenter** – en resurs för regionens företag.
16. **Studenter utmanades i teknik och entreprenörskap** i JIBS Entrepreneurship Challenge.
18. **De skriver sin uppsats** på andra sidan jorden.
20. **Forskningsprojekt kring äldres teknik-användning**: Många väljer bort ny teknik.
22. **Alumn Annelie Alsbjer**: Praktik i Moçambique gav mersmak.
23. **Nytt från Jönköpings Studentkår**
24. **Notiser**
26. **Ny avhandling**: Ny kunskap om aluminiumlegeringar underlättar för gjuteriindustrin.
27. **Namn och nytt**
28. **Rektor har ordet**
29. **Aktuellt**
30. **Summary in English**
31. **Gästkrönikör** / Tobias Dahlberg, affärsutvecklare, Science Park.

VÅR VISION

Vi bygger ett internationellt universitet i Jönköping. Vi attraherar väl kvalificerade, uppfinningsrika och företagsamma människor från hela världen. Vi bidrar till ett hållbart välstånd i regionen där vi verkar, och banar väg för kunskapsbaserad innovation och företagsamhet.

Agneta Marell ny rektor

Agneta Marell är professor i företags ekonomi och kommer senast från rollen som vice rektor med fokus på samverkan och innovation vid Umeå universitet. Hon har haft flera styrelseuppdrag i näringslivet och varit ledamot i vetenskapliga forskningsråd och stiftelser.

Agneta Marell känner också väl till Jönköping Universitys verksamhet eftersom hon i maj 2016 utsågs av regeringen till ledamot i stiftelsestyrelsen. Hon tillträder som rektor hösten 2017.

– **Jag är glad och stolt** över förtroendet jag fått från styrelsen. Utbildning och forskning vid Jönköping University har gott anseende både inom och utanför Sverige. Som ledamot i lärosätets styrelse har jag fått en djupare insikt i den höga kvalitet och utvecklingskraft som finns i verksamheten och den centrala roll högskolan fyller för näringsliv och offentlig verksamhet. Jag ser nu mycket fram emot att vara en del i att driva Jönköping University framåt ytterligare, säger Agneta Marell.

En längre intervju med Agneta Marell kommer i nästa nummer av Me&JU.

Foto: Elin Berge

Foto: Patrik Svedberg

NYA UTBILDNINGAR STÄRKER SVENSK INDUSTRI

Till hösten startar två nya utbildningsprogram på avancerad nivå inom byggrespektive gjuteriområdet.

Byggindustrin går på högvarv och behöver anställa personer med avancerade kunskaper om nya digitala verktyg. Och inom tillverkningsindustrin finns behov av uppdaterad kunskap inom gjuteriteknik, för att få komponenter med högre kvalitet och minskad miljöpåverkan.

Tekniska Högskolan möter nu dessa behov med två nya program: *Sustainable Building Information Management* och *Materials and Manufacturing*.

SVERIGES FÖRSTA PÅBYGGNADSPROGRAM INOM BYGGNADSMODELLERING

Sustainable Building Information Management ger fördjupning inom det snabbt växande området byggnadsinformationsmodellering (BIM) och är helt unikt inom svensk utbildning. Rogier Jongeling på BIM Alliance Sweden, en intresseförening för BIM-branschen med närmare 200 medlemsföretag, menar att utbildningen fyller ett viktigt syfte:

– Högskoleingenjörer inom byggnadsteknik är en viktig grupp av BIM-användare. Det här programmet ger dem möjlighet att få gedigna kunskaper i BIM-strategi och samordning och ledning av BIM-projekt.

SPETSUTBILDNING INOM VÄRLDSLEDANDE GJUTERITEKNIK

Materials and Manufacturing ger fördjupning inom det senaste på det gjuteritekniciska området. Utbildningen är utformad för att passa även yrkesverksamma och ges därför på både hel- och halvfart och till största delen på distans.

– Vi ser en stor nytta i den här typen av kompetensutveckling av vår personal. Kompetensnivån måste upp om vi ska kunna konkurrera med andra länder. Det är nödvändigt för den långsiktiga överlevnaden, menar Erik Larsson, ansvarig för verksamhetsutvecklingen på SKF Mekan AB.

Bakom högskolans satsning på det nya programmet står bland annat Volvo, Scania och SKF samt Svenska Gjuteriföreningen och Swerea Swecast.

Nya möten, **NYA TANKAR**

Delaktighet, inkludering och lärande stod på agendan när när Högskolan för lärande och kommunikation bjöd in till samverkansträff i april.

Syftet med träffen var att påbörja arbetet med att skapa en ny arena för samverkan. En tankesmedja som kombinerar nätverksskapande, forskning och praktiskt arbete, där representanter från akademien, näringslivet, frivilligorganisationer och samhällsfunktioner kan lära av varandra och bidra till varandras verksamhet.

Idén och initiativet kommer från professor Sangeeta Bagga-Gupta, som bland annat leder forskningsmiljön CCD (Communication Culture and Diversity) och Fausto Callegari, utvecklingsledare för Regionalt utvecklingscentrum.

– Bakgrunden är nya samhällsutmaningar som behöver belysas och mötas med gemensamma och samverkande krafter. Den nya forskningspropositionen kan ses som ett uttryck för detta, eftersom den ännu mer än tidigare lyfter fram vikten av samverkan med det omgivande samhället och tvärvetenskaplig forskning, säger Fausto Callegari.

Idén kommer från Örebro, där den nationella tankesmedjan DoIT (Delaktighet och Inkluderings tankesmedja) startade förra året, och där Sangeeta Bagga-Gupta var en av initiativtagarna.

– Det nyskapande är att vi blandar personer från olika sektorer av samhället för att utbyta tankar, erfarenheter och idéer, men också att vi låter forskning och praktik mötas i de här frågorna, säger Fausto Callegari.

På den första träffen deltog tjugofem personer från bland annat polisen, stadsbyggnadskontoret, länsstyrelsen, Smålands Musik och Teater och nätverket Inkludera Mera. De delade med sig av sina erfarenheter och utmaningar i frågor om delaktighet, inkludering och lärande.

– Det är lätt att man bara tänker på nyanlända när man pratar inkludering, men det här handlar om att inkludera alla som på olika sätt kan hamna utanför, oavsett om det handlar om kön, funktionshinder, sexuell läggning eller något annat, säger Fausto Callegari.

Beroende på vad deltagarna beskriver att de har för behov, hoppas han att initiativet ska mynna ut i konkreta

projekt där forskare tillsammans med yrkesverksamma i olika samhällssektorer kan bidra till en fördjupad kunskap i aktuella samhällsfrågor.

– När man möter människor som representerar andra perspektiv än det egna, finns det möjligheter att upptäcka något nytt, säger Fausto Callegari. Man måste våga gå utanför de egna ramarna. Det kan ge insikter som frigör nya sätt att hantera de utmaningar vi nu ställs inför.

Fausto Callegari och Sangeeta Bagga-Gupta är initiativtagare till den nya arenan för samverkan.

Foto: Eva Sjoberg, privat.

INNOVATION RUNWAY FÅR IDÉER ATT LYFTA

När Nässjöföretaget Industrilås ville utveckla ny teknik, kopplade man på en extra startmotor. Innovation Runway är ett unikt samverkansprojekt där Science Park, Jönköping International Business School och Almi kortar startsträckan för nya idéer.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: RICHARD LINDOR, DUO FOTOGRAFI

VÅR AMBITION ÄR att inspirera länets företag att bygga företagskulturer som främjar innovation och nytänkande. Och vi tror att det är dags för nya, annorlunda metoder och modeller, förklarar projektledare Carola Öberg.

– Våra företag har massor med idéer ligande i byrålådan – men inte alltid tid eller kunskap att förverkliga dem. Som en extern utvecklingsavdelning kan Innovation Runway göra skillnad genom att utveckla, verifiera och utvärdera produkter, tjänster och affärsmodeller. Vi hjälper företag att uppfinna nya affärer!

” Regionens företag går för högtryck just nu och vill fokusera sin tid och energi på rätt saker. Att tänka innovation är rätt. Och att tänka framtid börjar med att se och satsa framåt.

Carola Öberg, Innovation Runway

Små och medelstora företag som vill ha en skjuts framåt i innovationsutvecklingen får tillgång till ett skräddarsytt team bestående av studenter från masterprogrammet Engineering Management, en akademisk coach från Jönköping International Business School och en affärsutvecklare från Science Park eller Almi.

LEDANDE PÅ LÅS

Industrilås i Nässjö är ett av företagen som har jobbat med Innovation Runway.

– Den här produkten ligger i utkanten av vad vi har gjort tidigare. Därför ville vi skapa oss en bättre bild av vad marknaden behöver. Innovation Runway verkade vara ett bra sätt att komma vidare, berättar Leif

Krause-Sjöholm som är produktchef på Industrilås.

Industrilås är en av världens ledande tillverkare av låssystem – de största kunderna finns inom elektroteknisk industri, ventilation och tung fordonsindustri. Hälften av produkterna är kundanpassade och cirka 70 procent går på export. Industrilås är en global aktör med egna försäljningsbolag i Sverige, Tyskland, Mexico, Sri Lanka och Kina samt ett stort antal återförsäljare över hela världen. I dag har koncernen 250 medarbetare, varav 185 i Nässjö, och omsätter drygt 317 miljoner.

NO ELLER GO?

Innovation Runway formerade en projektgrupp med studenterna Zhiting Du, Maximilian Graf och Tommie Åkesson. Leona Achtenhagen, professor i företagsekonomi vid Jönköping International Business School, och Werner Hilliges, innovationsrådgivare på Almi, agerade coacher. Teamet fick en introduktion på Industrilås där verksamheten och den nya idén belystes ur alla vinklar. Sedan gjorde de en förstudie. Studenterna dammsög marknaden och intervjuade Industrilås produktsäljare, chefer och kunder.

– Leona hjälpte oss att dra upp riktningen och analysera materialet och Werner komplementerade med sina praktiska erfarenheter av innovation, entreprenörskap och teknikutveckling, berättar Maximilian Graf.

Vad projektet handlar om är superhemligt.

– Men vi kan avslöja att vi såg en tydlig trend. Vårt uppdrag var att identifiera eventuella möjligheter och hinder för Industrilås i det här segmentet. Var det 'No' eller 'Go?', förklarar Maximilian Graf.

SKARPT LÅGE

Att det inte har rört sig om ett "vanligt" student- eller examensprojekt är uppenbart. Här har det varit allvar från dag ett.

– Vi förstod direkt att Industrilås var mycket seriösa med projektet och samarbe-

INNOVATION RUNWAY

> **Innovation Runway** är en extern innovationsresurs för små och medelstora företag i Jönköpings län. Projektet är ett samarbete mellan Science Park, Almi och Jönköping International Business School och finansieras med stöd av Europeiska Regionala Utvecklingsfonden och Region Jönköpings län.

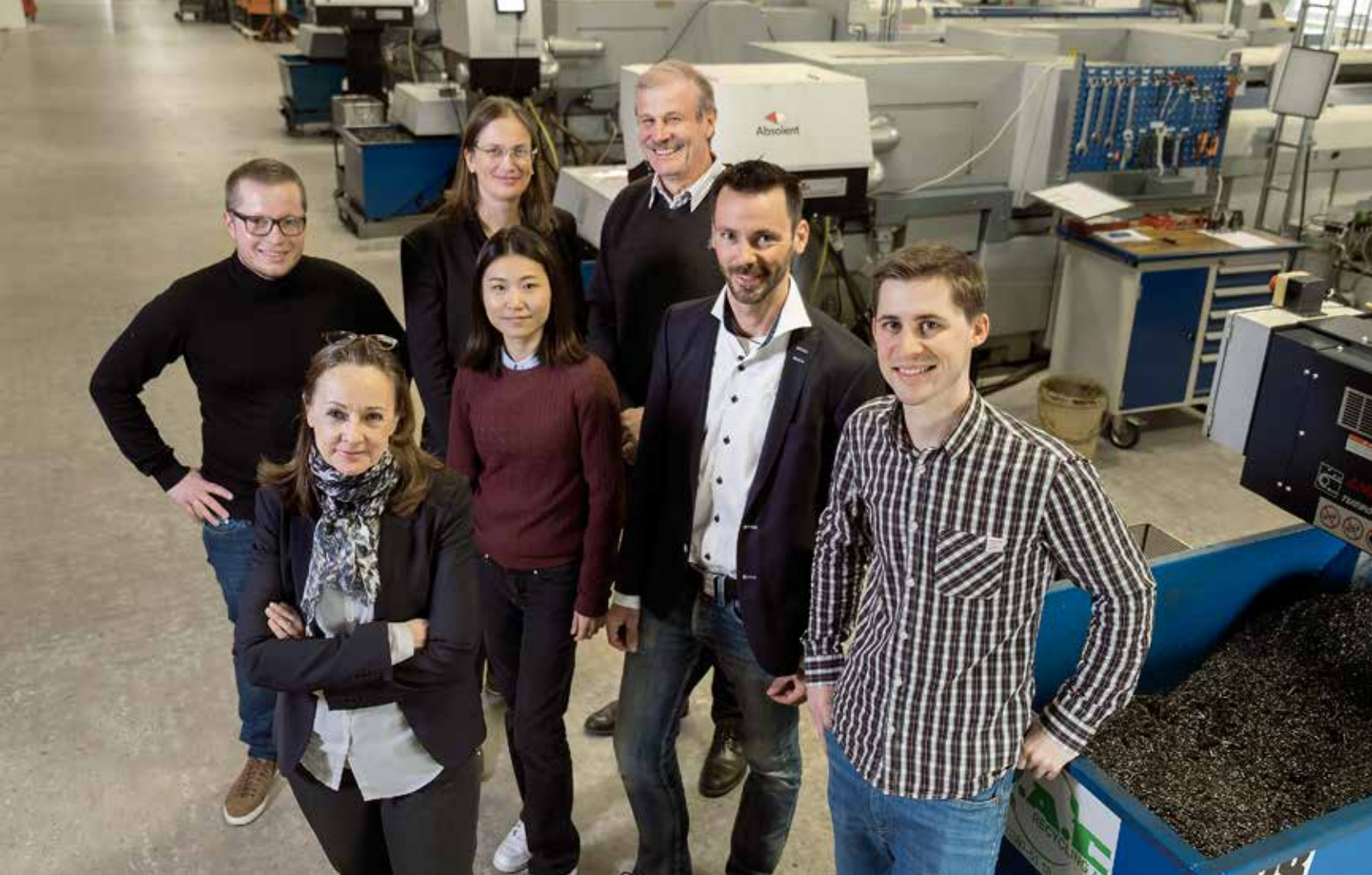
> **Intresserade företag** kan delta i de verifieringsprojekt som genomförs i anslutning till masterprogrammet Engineering Management vid Jönköping International Business School. Under hösten 2016 deltog 44 studenter, majoriteten med internationell bakgrund, och 11 företag.

> **För den som har bråttom** erbjuds en dynamisk och öppen innovationsprocess i form av ett Innovation Race som fungerar som en tillfällig innovationsfabrik. Sex företag får under 54 timmar skapa smarta lösningar tillsammans med expertkompetens från många olika områden.

Industrilås produktchef Leif Krause-Sjöholm är mycket nöjd med beslutsunderlaget som studenterna Tommie Åkesson, Zhiting Du och Maximilian Graf har tagit fram.

Hela projektgruppen på plats i Industrilås nybyggda produktionslokaler i Nässjö. Carola Öberg, projektledare för Innovation Runway, Zhiting Du, Leif Krause-Sjöholm, Industrilås och Maximilian Graf (främre raden). Tommie Åkesson, Leona Achtenhagen, Jönköping International Business School och Werner Hilliges, Almi (bakre raden).

tet med oss. De visade oss stort förtroende och var öppna för våra idéer och nya perspektiv. När det var dags för presentation fanns stora delar av ledningen närvarande. Alla var väldigt intresserade och ställde frågor. Vi kände verkligen att vi blev tagna på allvar, resonerar Maximilian Graf. Och det är en känsla som Leif Krause-Sjöholm bekräftar:

– Vi var väldigt tydliga med att vi ville ha ett riktigt beslutsunderlag. Och så blev det. Vi är inne och nosar på ett komplext område och förstudien från Innovation Runway blev en viktig pusselbit när vi fattade beslutet att satsa vidare. Teamet har utfört ett kvalificerat arbete och för oss hade det varit svårt att hitta de här resurserna internt.

Så, vad händer nu? Industrilås produktutveckling är i skarpt läge och man har letat tänkbara samarbetspartners på leverantörssidan.

– Vi står också redo att genomföra ett pilotprojekt tillsammans med en kund.

” Innovation Runway har stor potential. Projektet adresserar vår regions stora utmaning – många duktiga företag som behöver förnyas och utvecklas. Designen, med flera aktörer i innovationssystemet som samverkar i ett projekt, är unik.

Leona Achtenhagen, Jönköping International Business School

EN PERFEKT MATCHNING

– Projektet på Industrilås är en lycklig kombination av en stark kommersiell idé och ett företag med öppet sinne. Industrilås har verkligen tagit tillvara de möjligheter som finns i samverkansprojektet, konstaterar Werner Hilliges och får medhåll av Leona Achtenhagen.

– En del av vårt uppdrag är att stödja och utveckla regionens företag – och det är just i den här typen av projekt som vi ska vara

delaktiga. För Jönköping International Business School innebär Innovation Runway att vi får intressanta företagskontakter och forskningsuppdrag, samtidigt som vi får möjligheten att koppla ihop våra studenter med näringslivet. Innovation Runway kan också bidra till att vi får behålla studenterna i regionen efter examen – och det är bra för kompetensförsörjningen!

Satsningen som ska stärka svensk industri är i gång

Den 28 april invigdes Jönköping Universitys nya forsknings- och utbildningsmiljö inom kunskapsintensiv produktframtagning – SPARK. Den ska bidra till att utveckla regionens och Sveriges tillverkningsföretag mot mer kunskapsintensiva produkter och processer.

TEXT: HANNA SJÖSTRÖM | FOTO: DANIEL EKMAN

– Från Husqvarnas sida ser vi det här som ett mycket betydelsefullt initiativ. SPARK kommer bidra med viktig kompetensför-

Madelene Sandström och Mats Jägstam skrev under det 10-åriga partnerskapsavtalet mellan KK-stiftelsen och Jönköping University.

sörjning och på längre sikt ser vi att forskningssamarbeten inom kunskapsintensiv produktframtagning kommer få betydelse för utvecklingen av våra produkt- och produktionsstrategier. För oss och hela Jönköpingsregionen kommer det här att bli en spännande resa framåt, menade Andreas Rangert, produktutvecklingsansvarig på Husqvarna Group, när han talade under invigningen.

"FRAMTIDEN FÖR HÖGSKOLAN"

Den nu invigda storsatsningen görs med stöd av KK-stiftelsen. Målsättningen är att skapa en nationellt ledande och internationellt konkurrenskraftig forsknings- och utbildningsmiljö, som bygger på kontinuerlig samverkan mellan högskolan och dess partnerföretag.

Som en del av invigningsceremonin

skrev Jönköping University och KK-stiftelsen under ett 10-årigt partnerskapsavtal. Madelene Sandström från KK-stiftelsen belyste i sitt invigningstal långsiktigheten och vikten av högskolans initiativ:

– Det har varit ett arbete på flera år att nå fram till starten i dag. Det här är inte ett projekt, inte ett centrum, utan ett stöd till Jönköping University att uppfylla sina egna ambitioner. SPARK kommer att vara framtiden för högskolan och hela området runt Jönköping.

MÖTER INDUSTRINS BEHOV

Enligt bland annat OECD är ett ökat kunskapsinnehåll i produkter och processer en förutsättning för att svensk tillverkningsindustri ska vara fortsatt stark i den globala konkurrensen. Inriktningen mot kunskapsintensiv produktframtagning ligger därför

Som en del av invigningen presenterades de forsknings- och utbildningsprojekt inom kunskapsintensiv produktframtagning som redan i dag pågår på Jönköping University.

väl i linje med den forskning och kompetens som svenska företag behöver för att vara konkurrenskraftiga.

Ett viktigt kriterium för den forskning som delfinansieras av KK-stiftelsen är att den samproduceras med näringslivet. Forskningsprojekt inom miljön kommer därför att genomföras i nära samarbete med olika företag.

KUNSKAP SOM GER INNOVATIONSKRAFT

Under invigningen hölls en utställning där ett 30-tal av högskolans pågående forsknings- och utbildningsprojekt kopplade till SPARK presenterades. Projekten finns inom ett brett spektrum av områden, såsom logistik, gjuteriteknik, ortopedteknik och IT, och drivs i samproduktion med runt 70 olika företag.

Närmare 120 gäster deltog i invigningen. Från näringslivet var bland annat Volvo Cars, Husqvarna Group, SAAB Group, Gjuteriföreningen och ett antal företag från regionen representerade. Bland övriga

gäster fanns representanter från Region Jönköpings län, Jönköpings kommun, Science Park, Handelskammaren i Jönköping, KK-stiftelsen, andra högskolor samt Jönköping University.

– Vi måste skapa förutsättningar för ny kunskap bland organisationer och människor då det är grunden till innovation. Genom den här miljön kopplar vi samman forskning, utbildning och innovationssystemet på ett sätt som skapar nya samarbeten i konstellationer som vi inte

Foto: Privat

Andreas Rangert, produktutvecklingsansvarig, Husqvarna Group.

Foto: Patrik Svedberg

Gustav Österström, vd, Science Park Jönköping.

haft tidigare. Resultatet kommer bli ökad innovationskraft i regionen, sa Gustav Österström, vd på Science Park, som var en av talarna under eventet.

→ SPARK

Namnet står för att satsningen ska vara en tändande gnista för innovation och konkurrenskraft i regionen och övriga Sverige. SPARK ska vara en drivkraft för utvecklingen mot en mer kunskapsintensiv industri.

Genom kopplingen till tändstickan har namnet också en historisk och geografisk förankring i Jönköping, där tändsticksindustrin är en viktig del i stadens historia.

Skolchefsinstitutet stöttar skolchefers ledarskap

Forska med, inte om! Det är utgångspunkten för det nyetablerade Skolchefsinstitutet vid Högskolan för lärande och kommunikation. Här får skolcheferna själva vara med och påverka forskningen och utbildningen – med och för sig själva.

TEXT: AMELIE BERGMAN | FOTO: PATRIK SVEDBERG, DENISE PERMERUD OCH JÖNKÖPINGS KOMMUN

→ Skolchefsinstitutet är unikt i sitt slag. Inriktningen är forskning, utbildning och internationalisering med fokus på skolchefers ledarskap och verksamhetsutveckling. Här kan chefer på förvaltningsnivå få hjälp att utveckla sitt ledarskap. På så sätt kan de i sin tur stötta rektorer, förskolechefer och annan skolpersonal. Behovet är stort, konstaterar docent Cecilia Bjursell som är föreståndare för Skolchefsinstitutet.

– Just skolcheferna har inte fått så mycket uppmärksamhet tidigare. Det finns också ett stort intresse för vidareutbildning och kompetensutveckling eftersom man gör karriär i skolan på ett annat sätt än tidigare.

Skolchefsinstitutet kommer att erbjuda skollärdare en rad olika möjligheter till livslångt lärande i form av utbildningar och program. Hösten 2018 lanseras ett utbildningspaket med modulkurser på avancerad

nivå. Grundtanken är att skollärdarna ska kunna göra en individuell påbyggnad med kompletterande kurser på master- eller doktorandnivå. Skolchefsinstitutet kommer också att ge uppdragsutbildningar.

SAMVERKAN MED MÅLGRUPPEN

Poängen med Skolchefsinstitutet är att verksamheten sker i samverkan med skolchefer runt om i Sverige. Själva initiativet

” Som skolchefer behöver vi ständigt fylla på våra kunskaper – och vi behöver göra det med akademien som stöd. Om vi ska ansvara för och utveckla en verksamhet på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet så måste detta så långt som möjligt baseras på vetenskap och forskning. Skolchefsinstitutet har utformat sin verksamhet i samverkan med Skolchefsföreningen och vi ser mycket positivt på att man skapar möjligheten till skräddarsydda akademiska utbildningar för våra medlemmar. Skolchefsinstitutets utbildningar är ett efterfrågat komplement till våra egna utbildningar och program i form av seminarier och nätverk.

Göran Isberg
Ordförande Skolchefsföreningen

till institutet uppstod också i samverkan mellan Högskolan för lärande och kommunikation, Föreningen för Sveriges skolchefer och FOU Skola, Kommunförbundet Skåne. Samverkan och ett interaktivt förhållningssätt gör att forskningsfrågorna blir förankrade i praktiken och ökar relevansen. Institutet kommer att ha en fot i de akademiska metoderna och en fot i den konkreta verksamheten.

– Vi har haft ett stort antal skolchefer engagerade i processen och alla har varit väldigt tydliga med att de inte är intresserade av generella ledarskapsutbildningar. Den kunskapsutveckling som erbjuds av oss ska vara nischad just för skolchefer. Vill man ha en vanlig ledarskaps- eller chefsutbildning så finns det på många andra ställen, förklarar Cecilia Bjursell.

– Det här avspeglas också i den första fristående kursen som vi ger redan nu i höst, kallad ”Förändringsledning och verksamhetsutveckling i skolorganisationer”. När man söker till kursen ska man presentera ett konkret problem som finns i den egna verksamheten – det är en förutsättning för att man överhuvudtaget ska kunna gå den. Det blir också denna problemställning som står i centrum under kursen.

KOMPLEX YRKESROLL

Nyligen etablerades även en forskargrupp som ska utveckla ny kunskap inom området. Gruppen består av nio forskare och doktorander, alla med en koppling till Jönköping University. Den tvärvetenskapliga sammansättningen – från pedagoger, psykologer och sociologer till företags-

ekonomer – säkerställer en forskningsprofil som motsvarar komplexiteten i skolläraens vardag.

– Som skolchef ska man verka ut mot de olika skolenheterna men man är också kommunens representant för utbildning och ska ha en god dialog inåt i kommunens organisation.

Intresset för Skolchefsinstitutets verksamhet är stort. Ett flertal organisationer har redan hört av sig med förfrågningar om utbildning och vidareutveckling.

– Just nu är Stockholm och Skåne två heta regioner för skolutveckling. Men vi vill även rikta oss till de som inte själva har muskler att arbeta med stora utvecklingsinsatser. Om man pratar om en likvärdig skola är det viktigt att samverka med skolchefer från alla delar av landet.

PÅ TAPETEN

Samverkan mellan skola och akademi är för övrigt på tapeten i hela skolvärlden, säger Cecilia Bjursell. Bidragande orsaker är ett ökat fokus på livslångt lärande, starten av Skolforskningsinstitutet och möjligheten att göra karriär i skolan.

– Här gäller det för oss i akademien att inte sitta i vårt elfenbenstorn och göra anspråk på att vara de som ”gör” kunskap. Det finns massor av kunskap ute i skolan, i företagen och samhället i stort. Vårt främsta bidrag är att vi är bra på att ta fram och utveckla metoder. I samverkan med andra kan vi skapa fantastiska resultat!

Skolchefsinstitutets nya forskargrupp: Carina Leffler, Charlotte Sjö Dahl, Cecilia Bjursell, Margareta Serder, Stephan Rapp, Annika Engström, Kristina Hansson, Ulli Samuelsson, Vezir Aktas och Jonathan Lilliedahl.

Framgångskoncept att översätta ekonomi till god vård

Det fria vårdvalet innebär en större valmöjlighet för patienter, men stora utmaningar för vårdcentralerna. Den växande konkurrensen medför ett stort fokus på bland annat ekonomi och finansiella mål. Hur påverkar det arbetsmiljön och motivationen för vårdcentralernas personal?

TEXT: MARIE EINEMO | FOTO: JOHAN WERNER AVBY

Detta har en grupp forskare vid Jönköping Academy tagit reda på, i en studie finansierad av AFA Försäkringar. Sex vårdcentraler med god utveckling i Region Jönköpings län, offentliga såväl som privat drivna, har deltagit i studien där forskarna har kunnat fånga framgångskoncept genom intervjuer med ledning och personal.

– Tidigare forskning visar att personalens motivation minskar när ekonomiska mål tar stor plats. Vi hade därför en ganska negativ utgångspunkt i studien och frågade oss vilka konsekvenser vårdcentralerna upplever när finansiella incitament styr verksamheten ovanifrån, från ledningen ner till medarbetarna, berättar Sofia Kjellström, forskare vid Jönköping Academy.

VIKTIGT MED RÄTT TYP AV MÅL

Studiens resultat visar sig dock gå emot tidigare forskning. I rapporten framgår att det fria vårdvalet gett de undersökta vårdcentralerna ett tydligare uppdrag och ett mer fokuserat arbete kring mål. Det innebär att det är lättare för både personal och ledning att se vilken riktning verksamheten ska ta.

– De finansiella incitamenten är inte negativa i sig. Det viktiga är att de översätts till god vård och kvalitet för patienten, som till exempel ökad tillgänglighet, att ta tillvara kompetenser och möta människor

behov. Det är lättare att ta till sig och ökar både personalens motivation och patienternas välmående, säger Sofia Kjellström.

Enligt studien är utformningen av incitament och ersättningssystem avgörande för resultatet. I vissa delar av landet får vårdcentraler till exempel ersättning utifrån antalet läkarbesök. Inom Region Jönköpings län är de ekonomiska incitamenten istället utformade för att stödja kvaliteten.

Vårdcentralerna i studien som lyckats bra efter införandet av det fria vårdvalet har

tre gemensamma nämnare: de samarbetar mellan olika yrkesgrupper, de är bra på innovativa lösningar samt har en entreprenör som ledare. Just ledarnas betydelse för organisationens välmående är stor, menar Sofia Kjellström.

– Ledarna som är entreprenörer fokuserar på vad som skapar god vård och utvecklar verksamheten utifrån det. Det gör att de kan hitta nya möjligheter till olika samarbeten och skapa en prestigelös organisation.

DRIVNA LEDARE PÅVERKAR

Studien pekar på att en bra kultur i organisationen påverkar trivsel och motiverar personalen mer än vad ekonomiska mål gör. Resultatet av studien kommer nu att presenteras för personal och ledning på de vårdcentraler som varit delaktiga, samt på ett seminarium vid Nationell Primärvårds-konferens i höst.

INTERNATIONELLA STUDENTER

– en resurs för regionens företag

Många arbetsgivare har i dag problem att hitta kvalificerad arbetskraft. Den 20 april arrangerade Jönköping International Business School ett event för att försöka hjälpa till att lösa det problemet.

TEXT: MARIA NORDSTRÖM

Studenter från över sjuttio länder kommer varje år till JIBS, men många företag i Jönköping missar chansen att rekrytera denna unika resurs. Under eftermiddagen fick vd:ar, HR-chefer och andra personer i ledande positioner träffa företag med erfarenhet av att anställa internationella studenter från JIBS.

Konkret problem

– Vi har tidigare haft träffar där programansvariga som behöver olika sorters kontakter med näringslivet har minglat med företagsrepresentanter, berättar Vaida Staberg, alumnsvarig på JIBS. Den här gången ville vi tackla ett konkret problem som företag har; att hitta rätt kompetens, och samtidigt

hjälpa våra studenter att hitta jobb i regionen.

Eventet inleddes med att Charlotta Mellander, professor i nationalekonomi, pratade om "Urbanisering, digitalisering och innovation – hur platsen sätter förutsättningar för det mesta i livet". Sedan berättade representanter från Axelent AB, Husqvarna Group, Bufab Group och ITAB Shop Products AB om sina erfarenheter av att anställa internationella studenter från JIBS.

Arbeta tillsammans

– Många företag står i begrepp att rekrytera, säger Vaida Staberg. Vi fick respons från många, även bland dem som inte hade möjlighet att delta, att det här är ett högaktuellt ämne.

Det kan också bli aktuellt med liknande träffar i framtiden, där man tar upp andra ämnen som är aktuella för företagen.

– Vi vill att JIBS ska ses som en partner, och kunna arbeta tillsammans med företagen för att hitta lösningar på deras problem och utveckla deras verksamhet, säger Vaida Staberg.

Foto: Stefan Brölin

Vaida Staberg inledde eventet.

Några röster från dagen:

Vårt bolag har växt kraftigt senaste åren och rätt logistikkompetens är eftertraktad. Vår plan är att ta in ett internship till hösten som sedan får utvärderas.

Per Sahlin,
site manager, Aditro Logistics AB

Vi exporterar 80–90 procent av våra produkter. Därför är det viktigt för oss med människor som kan språk, känner till andra kulturer och kan tillföra nya perspektiv. Jag tror också att många av de här studenterna har ett starkt driv.

Malin Alfredsson,
vd, Cellwoodgruppen AB

Vi inom ITAB Group har 21 produktionsanläggningar och försäljningskontor i 28 länder. Det ställer stora krav på oss som arbetsgivare att attrahera studenter med bra erfarenhet, hög kunskap och internationell bakgrund. Vi attraherar studenter från JIBS via examensarbeten, traineetjänster och anställningar. Det är mycket viktigt att ha en tydlig plan och målsättning vid rekryteringar och genomförande av traineeprogrammen, så att medarbetarna vet vad som förväntas.

Patrik Rehnqvist,
Managing Director, ITAB Shop Concept

Foto: Patrik Svedberg

Studenter utmanades I TEKNIK OCH ENTREPRENÖRSKAP

Vad är nästa steg inom Internet of Things-teknologin och hur kan ISN-sensorer användas på nya sätt? Det var utmaningen 55 studenter ställdes inför när de deltog i JIBS Entrepreneurship Challenge.

TEXT: JULIA RANDAU | FOTO: DANIEL EKMAN | ILLUSTRATION: KRISTOFFER NILSSON

I april anordnades tävlingen JIBS Entrepreneurship Challenge, som ska främja kreativitet, entreprenörskap och samarbete bland studenterna, för sjätte året i rad på Jönköping University. Varje år får de tävlande studenterna en utmaning direkt från ett företag. De får sedan 24 timmar på sig att på egen hand komma fram till en lösning. Till årets tävling ansökte cirka 30 lag om att få delta.

ÅRETS UTMANING

I år stod CombiQ, ett konsultföretag som utvecklar Internet of Things-teknologi, bakom utmaningen. CombiQ utvecklar industriell IoT-teknologi och hjälper företag samla in den information de behöver för

att följa maskinanvändning, servicebehov och för att förutse haverier innan de inträffar. De står inför utvecklandet av en egen produkt och såg deltagandet i JIBS Entrepreneurship Challenge som en intressant möjlighet att själva utvecklas.

– Det var spännande att vara med, och flera av lagen kom med intressanta lösningar vi själva inte tänkt på, berättar Daniel Ström, vd på CombiQ.

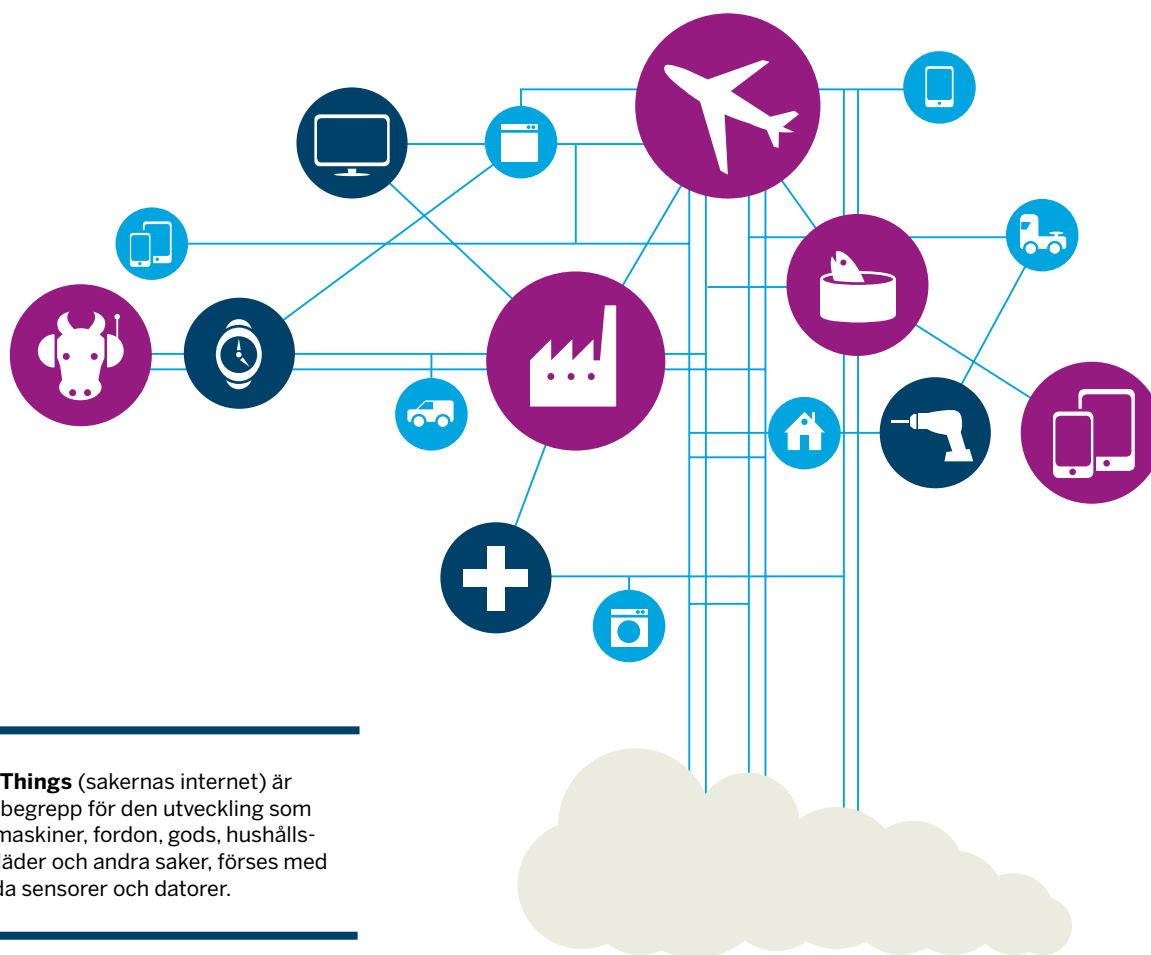
Årets utmaning handlade om att upptäcka nya möjligheter till företagande inom ISN (en trådlös sensor som kan användas för att bland annat bevaka produktion och diagnostisera material). CombiQ presenterade sitt företag och utmaningen för de 15 utvalda lagen under första tävlingsdagen.

Efter det fick lagen 24 timmar på sig att tänka ut en idé och förbereda en presentation för att sälja in den. Utifrån idéerna valde olika jurygrupper ut fem av lagen som fick fortsätta i tävlingen, och presentera sina idéer inför publik.

FINALEN

Efter det dags för final. Spänningen hängde i luften när de fem utvalda lagen presenterades. Varje lag fick exakt 8 minuter att hålla sin presentation och pitcha sin idé, sedan fick juryn möjlighet att ställa frågor till laget innan det var dags för nästa lag att presentera sin idé. Juryn, som bestod av representanter från CombiQ, Science Park, Jönköping International Business School

Internet of Things (sakernas internet) är ett samlingsbegrepp för den utveckling som innebär att maskiner, fordon, gods, hushållsapparater, kläder och andra saker, förses med små inbyggda sensorer och datorer.

(JIBS) och JIBS Student Association, utsåg efter noga överläggande ett vinnande lag.

Det vinnande laget bestod av två studenter från Tekniska Högskolan och två studenter från Jönköping International Business School: Patricio Garabay, Brandon Fong, Kafui Quashie och Amaresh Ashok. Juryn berömde bland annat dem för sin inspirerande presentation och kreativa problemlösning.

– Det var inspirerande, frustrerande, spännande och utmanande att delta i tävlingen. Det har varit lite sömn blandat med mycket adrenalin, sa vinnarna efter finalen.

Vinnarlagets förslag var ett nytt sätt att använda ISN-sensorer för fiskodlingsindustrin. Kortfattat innebar deras lösning att minimera riskerna för dålig fisk och brustna rör, något som gynnar både fiskodlaren och miljön.

– Vi tror vi vann eftersom vår lösning inte var något CombiQ förväntade sig, men

att det ändå är ett möjligt steg för dem att ta inom en snar framtid, berättar vinnarna.

PRISER OCH NYHETER

Juryn förklarade att det i år var extra svårt att välja vinnare, eftersom lagen presenterade så olika lösningar. Förslagen och idéerna rörde sig om allt från minskad stress för sjuksköterskor till ett lättare sätt för bönder att veta hur deras djur mår. Vinnarna belönades sammanlagt med 70 000 kronor och en resa till ett "start-up hot spot" i någon av Europas huvudstäder. Lagen som kom på andra- och tredjeplats fick 30 000 respektive 20 000 kronor. Prispengarna kommer från en fond bestående av aktier som donerats av Lennart "Aktiestinsen" Israelsson.

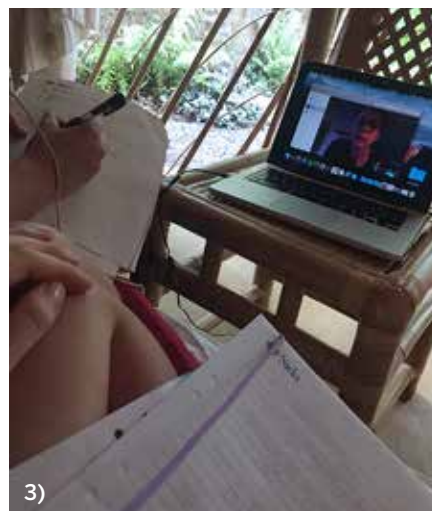
– Alla som deltar i tävlingen är vinnare. De har tagit risker och identifierat nya möjligheter. Insatsen de lagt ned har förhoppningsvis planterat ett frö i deras entreprenöriella sinnen som de bär med

sig framöver, säger Jerker Moodysson, vd vid JIBS.

Nytt för i år var att det under tävlingsdagarna även anordnades ett showcase med alumner från Jönköping International Business School, som visade upp deras resa som entreprenörer. Showcases syfte var att inspirera fler studenter till entreprenörskap.

Det vinnande laget tillsammans med Jerker Moodysson, vd vid JIBS.

1) Ganesha är visdomens gud och undanröjare av hinder. Guden är en av de mest kända och tillbedda gudarna inom hinduismen. På Bali dyrkas den flitigt. 2) På en högljudd och trång marknad finns det ändå ro att sjunka in i en tidning. 3) Första handledningen för studien skedde i bambuhuset.

De skriver sin uppsats **PÅ ANDRA SIDAN JORDEN**

Elma Hamzic och Maja Ekbladh hade aldrig varit i Asien. Nu har de bott på Bali i Indonesien genom stipendieprogrammet Minor Field Studies.

TEXT: LINNEA ANDERSSON | FOTO: MAJA EKBLADH OCH ELMA HAMZIC

4) Längs med en väg i centrala Ubud på Bali fanns det gott om färsk frukt. 5) Varje tillfälle som fanns för att sitta ute och studera togs tillvara. Här sitter Maja Ekbladh under ett bambutak. 6) På Bali ställs offergåvor ut fem gånger om dagen av balinesiska hinduer för att tacka gudarna. 7) Kecak är en form av balinesisk dans och musikdrama. Här används bara dansarnas röster för att skapa musik i Uluwatu tempel i Nusa Dua på södra Bali.

➤ Maja Ekbladh och Elma Hamzic läser tredje och sista året på programmet Internationellt arbete på Högskolan för lärande och kommunikation och har precis varit på Bali i Indonesien i åtta veckor och gjort sin MFS-studie. De har samarbetat med en organisation på Bali som har ett projekt som erbjuder utsatta och marginaliserade unga kvinnor från Indonesien att få arbete och utbildning och genom det få bättre ekonomi och öka deras egenmakt. I studien har de djupintervjuat

12 unga kvinnor om deras liv och upplevelser av egenmakt genom utbildning.

– Intervjuerna var otroligt givande för oss och att få höra om kvinnornas livssituation och världsbild var precis det som hade lockat mig från första början med MFS, säger Elma Hamzic.

ERFARENHET OCH FÖRSTÅELSE FÖR ANDRA KULTURER

Bali kryllar av traditioner och seder, och de båda studenterna uppskattar att ha fått leva på ett annat sätt än vad de är vana vid och att de har fått vara en del av människorna på Balis vardag. Elma Hamzic har flera gånger funderat på om hon hade kunnat få samma erfarenhet i Sverige eftersom det även här finns olika kulturer, livssituationer och utvecklingsproblem.

– Men MFS testar oss på ett annat sätt, vi måste ta oss utanför vår *comfort zone*. Här gäller det att mer eller mindre att klara sig själv, i ett land med en kultur du aldrig varit i eller upplevt tidigare. Bara det att bo i ett främmande land får dig att växa. Det väcker också ett intresse för andra kulturer och för hela världen.

Båda känner att de har lärt sig mycket genom att befinna sig på platsen där studien utförts.

– Att vara här på Bali och skriva uppsats om kvinnors egenmakt har inneburit att hela tiden vara i miljön och vara i uppsatsen. Eftersom kulturen och den geografiska platsen har en stor påverkan på hur kvinnornas situation ser ut så har det gett oss en annan insyn och förståelse än om vi enbart hade läst oss till kunskapen, menar Maja Ekbladh.

LIKHETER OCH OLIKHETER

Förutom möjligheten att uppleva ett nytt land och erfarenheten av att göra sin studie utomlands så tycker de att det bästa och roligaste har varit möten med människorna de stött på.

– Det har varit diskussioner och samtal om allt ifrån varför vi tycker om att sola till om jag kör moped när jag ska från Jönköping och hem till mina föräldrar i Skåne och om Sverige ligger i Europa. Genom de mötena lyser både våra likheter och olikheter igenom, avslutar Maja Ekbladh.

Minor Field Studies, MFS, är ett stipendieprogram som riktar sig till studenter som vill få möjlighet att skriva sin kandidat-, magister- eller masteruppsats i ett utvecklingsland med fokus på landets ekonomiska, sociala, politiska, kulturella eller kunskapsmässiga utveckling. Pengarna ska täcka så stor del av resan och omkostnader under restiden som möjligt.

MÅNGA ÄLDRE VÄLJER BORT NY TEKNIK

Projektet **Ung teknik, äldres vardag: Domestiseringforskning för digital policy** har genomförts av Tobias Olsson, Lunds Universitet, Ulli Samuelsson, Jönköping University och Dino Viscoi, Linnéuniversitetet. Projektet finansieras av Forte.

Enkäten har skickats ut till 2000 slumpmässigt utvalda personer mellan 65 och 85 år i Sverige. Svarsfrekvensen var 63 procent.

Hur många av de äldre i samhället står utanför den digitala världen? Det är en fråga som Ulli Samuelsson vid Högskolan för lärande och kommunikation – tillsammans med forskare från Linnéuniversitetet och Lunds universitet – har undersökt närmare.

TEXT: DANIEL EKMAN | FOTO: MOSTPHOTOS OCH DENISE PERMERUD

Modern IT-teknik har underlättat vardagen för många. Du kan sköta väldigt många ärenden hemifrån din egen soffa med till exempel en bärbar dator eller surfplatta. Den här tekniken kan bland annat bidra till att öka livskvaliteten för många äldre och hjälpa till att kompensera för en del av åldrandets begränsningar.

VAR FEMTE UTANFÖR

Men trots nya tekniska möjligheter, står en stor del av de äldre helt eller delvis utanför den digitala världen. För dem som är mellan 65 och 85 år gamla i Sverige har var femte, 20 procent, i den undersökta gruppen inte några apparater överhuvudtaget.

– De flesta icke-användarna finns i den äldsta gruppen, de står längst ifrån det digitala samhället. Men samtidigt vill jag inte säga att det är åldern i sig som är skälet, utan det som följer med åldern som gör att det är en lägre grad av användare, säger Ulli Samuelsson.

För att försöka få en djupare bild av äldres förhållande till tekniken, genomför forskarna ett trettiotal intervjuer ute i hushållen, där de främst vill hitta personer som använder den i väldigt låg utsträckning eller inte alls.

– Ibland är det väldigt självvalt. Jag har intervjuat envisa användare som har bestämt sig för att de inte ska använda det här överhuvudtaget, säger Ulli Samuelsson.

TVÅ SORTERS RÄDSLOR

Enligt andra studier går det att se att många har valt bort tekniken på grund av rädsla, men här anser Ulli Samuelsson att man kan skilja på informerad och uppskrämd rädsla. Hon nämner två olika kvinnor som har intervjuats som exempel.

Den första kvinnan har tagit reda på vad som är möjligt och inte möjligt och därefter tagit ett medvetet beslut att stå utanför, men hon tycker det är helt okej att hennes man använder tekniken.

Den andra kvinnan däremot har fått en dator av sina vuxna barn som samtidigt har skrämt upp henne med allt hemskt som kan hända. De har sagt till henne att hon inte ska vara inne på banken, inte skaffa bank-ID och så vidare.

– Som äldre är man en utsatt grupp. Vi har fått höra om de som har blivit pålurade gamla apparater när de går ut och köper. De i butiken har letat rätt på någon gammal i lagret som de har sålt till dem. De känner sig väldigt lättlurade.

PRIORITERINGSFRÅGA

Forskarna har också sett att det inte nödvändigtvis är de med sämst ekonomi som har valt bort tekniken. I många fall är det en tydlig prioriteringsfråga. De som ser vikten av att hänga med i det digitala samhället ser helt enkelt till att prioritera kostnaderna för det. Samtidigt som det finns de med god ekonomi som medvetet har valt bort tekniken.

En annan intressant sak forskarna sett är att det inte nödvändigtvis är så att de som kommer från arbetslivet relativt nyligen och har jobbat med datorer har ett försprång.

– Problemet är att en del av dem har jobbat med specifika system och inte mer än det. De har till exempel jobbat på lager och skrivit ut plocklistor och så vidare. Bara jobbat med vissa applikationer.

INTE ÖVERGÅENDE

Att en del äldre har svårt för, eller till och med inte använder modern teknik alls, ser

ULLI SAMUELSSON
Universitetslektor i pedagogik

Forskar om: IT-användning och digital kompetens ur ett pedagogiskt samhällsperspektiv.

hon inte som ett övergående problem. Det kommer alltid finnas de som är skeptiska och som blir ännu mer osäkra ju äldre de blir. De som har varit användare tidigare, men osäkra sådana, som yngre kommer troligen inte att bli säkrare när de blir äldre.

– Tekniken kommer hela tiden att utvecklas och ju äldre du är desto svårare kommer du egentligen alltid att ha att hänga med. Det kan vara av ekonomiska skäl, av intresseskäl eller att det blir svårare att lära sig, säger hon.

Men det behöver inte nödvändigtvis upplevas som speciellt problemfyllt att ha valt att stå helt eller delvis utanför den digitala världen.

– Alla som står utanför upplever det inte som ett så stort problem. De kan vara irriterande över utvecklingen men de har ofta hittat strategier för att klara sig undan. Många kör med sina autogirobetalningar varje månad. De går och lägger kuvertet på brevlådan. Eller så har de anhöriga som sköter det åt dem, säger Ulli Samuelsson.

Annelie Alsbjer

FRÅN JÖNKÖPING OCH VIDARE UT I VÄRLDEN

När det var dags för praktik under den sista terminen på Medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet bestämde sig Annelie Alsbjer sig för att lämna Jönköping och Sverige. Nu har hon bott i både Moçambique och Zimbabwe.

TEXT: LINNEA ANDERSSON | FOTO: PRIVAT

– Det var fantastiskt kul, intressant och utmanande, säger Annelie Alsbjer.

Hon gjorde sin praktik på Sveriges ambassad i Maputo i Moçambique, som ligger i sydöstra Afrika. Efter examen hade hon egentligen inte planerat att studera vidare, men när hon började fundera på en karriär inom utvecklingsarbete och diplomati insåg hon att det nog behövdes.

– Det fick mig att fundera över vidare studier på avancerad nivå, samtidigt som jag inte kände mig färdig med södra Afrika.

Hon började då läsa ett masterprogram inom kommunikation och utvecklingsarbete på distans samtidigt som hon sökte ett Sidafinansierat praktikprogram i grannlandet Zimbabwe. Där arbetade hon på en

förening för mjölkbönder med att stärka deras medlemskommunikation. Som en av lösningarna identifierade hon nyckelpersoner i byarna som hade tillgång till internet och som på så sätt kunde sprida informationen.

– Det var en utmaning att hitta vägar till kommunikation när mer än hälften av medlemmarna saknar både internet och telefon, berättar Annelie Alsbjer.

Hon ser fördelar med att ha en kandidatexamen inom just kommunikation.

– På Jönköping University lärde jag mig grunderna om vad kommunikation kan göra och vilken kraft kommunikativa insatser kan ha om de görs på rätt sätt. Det har lagt en bra grund till mina vidare studier.

Annelie Alsbjer berättar att många inom utvecklingsområdet inte har studerat samma akademiska område som hon. Det vanligaste är att ha en bakgrund inom utvecklingsstudier eller att man är ingenjör eller läkare.

– Men branschen skriker efter kommunikatörer med förståelse för vad kommunikation kan göra.

Att Annelie Alsbjer hamnade just i Moçambique och Zimbabwe för att arbeta med kommunikation är knappast en slump.

– Jag har alltid brunnit för att arbeta med utsatta grupper och med att lyfta dem som inte syns i samhället. Det är något jag gärna ser mig själv göra i framtiden också.

Annelie Alsbjer (näst längst till höger) tillsammans med kollegorna på Zimbabwe Association of Dairy Farmer (ZADF).

Namn: Annelie Alsbjer

Kommer från: Karlskoga

Har studerat: Medie- och kommunikationsvetenskapliga programmet, tog examen 2016.

Gör nu: Jobbar som servicevägledare för Göteborgs Stad och läser en master inom kommunikation och utvecklingsarbete på halvfart.

Framtidsdröm: Att jobba med inkludering och synliggörande av utsatta grupper, både i Sverige och utomlands.

NYTT FRÅN STUDENTKÅREN

Text och foto: Emma Björkdahl

Studierandeföreningen HINT välkomnar alla nyfikna besökare till Go Exchange.

→ GO EXCHANGE!

Under våren har Jönköpings Studentkår tillsammans med Jönköping University arbetat fram ett nytt evenemang för att öka intresset för internationalisering bland studenter. Förhoppningen är att studenterna ska vilja upptäcka världen, åka på utbytetermin och ta del av befintliga studenters olika kulturer och hemuniversitet.

Möjlighet till integration för studenter på Jönköping University, såväl som på högskolans partneruniversitet, ligger Jönköpings Studentkår varmt om hjärtat och är något vi arbetar med på daglig basis i form av olika evenemang, program med mera. Under våren har vi valt att ta nästa steg och har tillsammans med studenter från samtliga fackhögskolor tagit fram evenemanget "Go Exchange". Evenemanget syftar främst till att skapa en plattform för integration och att öka intresset för att studera en termin vid något av högskolans 350 partneruniversitet runt om i världen.

Louise Issal, Integrationskoordinator på Studentkåren, berättar mer:

– Vi vill att studenterna på Jönköping University ska bli inspirerade att upptäcka världen och nya äventyr. Denna möjlighet ges de bland annat genom en utbytetermin. Förhoppningen är att evenemanget ger mersmak för de som vill vidga vyerna och studera i ett annat land. "Go Exchange" togs väl emot bland studenterna och vi är jättenöjda över responsen. Vi har redan nu påbörjat arbetet med hur vi kan utveckla det i framtiden.

Studentkåren tar nästa steg

I april arrangerades JSU (Jönköping Student Union) Annual Meeting. Under årsmötet togs flera beslut om Studentkårens verksamhet som kommer påverka studentlivet vid högskolan.

Under mötet beslutande bland annat studenterna att Studentkåren det kommande verksamhetsåret ska ta tåten vad gäller hållbarhet med hänsyn till campusmiljön. Det beslutades även vilka studenter som ska få förtroendet att driva detta arbete. Bland annat **valdes Jacob Wassén till ny ordförande för Jönköpings Studentkår** och Toni Johansson, vice ordförande, fick fortsatt förtroende.

Studentkåren blickar nu fram mot ett spännande verksamhetsår som kommer innehålla stora projekt inom bland annat hållbarhet, bostadsfrågor och integration. Dessutom kommer vi i augusti arrangera Kick Off för alla nya studenter och Kick Off Festival, som arrangeras tillsammans med Jönköping University.

– Nästa termin blir starten på ett oerhört händelserikt år. **Vi kommer fira att Studentkåren har varit verksam i 70 år**, det kommer bli tillbakablickar på vad vi åstadkommit hittills och vi kommer lyfta de mål och visioner vi har för framtiden. Dessutom blir det utvecklande att få påbörja arbetet med nya initiativ i samband med hållbarhet, en extremt viktig fråga i dagens samhälle, säger Jacob Wassén, nytitillträdd ordförande.

Slutligen vill Studentkåren **hälsa alla nyvalda studenter välkomna till JSU Teamet**. Tillsammans ska vi leverera Sveriges bästa studentliv!

Toni Johansson, vice ordförande och **Jacob Wassén**, ny ordförande för Jönköpings Studentkår.

EN »BOOST« FÖR SMÅLÄNSKT TRÄHUSBYGGANDE

Behovet av målgruppsanpassade flerfamiljsbostäder har exploderat i Sverige. Men det räcker inte med att bygga – vi måste bygga rätt. Jönköping University är en av de drivande krafterna i forskningsprojektet BOOST med fokus på byggande i trä och glas.

BOOST är en förkortning av "Boende- och bostadsutveckling för stärkt tillväxt" och drivs inom ramarna för innovationsmiljön Smart Housing Småland. Från Jönköping University deltar forskare från Tekniska Högskolan och Jönköping International Business School, i nära samarbete med kollegor från RISE (Research Institutes of Sweden), Träcentrum och Linnéuniversitetet.

BOOST har identifierat tre målgrupper där bostadsbehovet är extra stort: nyanlända, äldre och unga.

– Syftet är att ta reda på vilka behov och möjligheter som finns när man utformar boende för de här grupperna. Med detta som bas kommer vi att undersöka hur man kan utveckla befintliga affärsmodeller, berättar Anders Melander, docent i företagsekonomi på Jönköping International Business School.

Forskarna vid Tekniska Högskolan kommer att jobba med att identifiera olika krav samt hur digitala verktyg kan användas för att analysera hur olika förslag uppfyller kraven.

– Vi kommer också att utarbeta metoder som hjälper beställare och leverantörer att utvärdera resultaten. Den här typen av byggnader är komplexa med en lång leverantörskedja. Därför är det oerhört viktigt att i ett tidigt skede kunna utvärdera olika förslag, konstaterar Peter Johansson som är universitetslektor i byggnadsteknik vid Tekniska Högskolan.

Målet är att ta fram innovativa och konkreta lösningar som kan vara av kommersiell nytta för regionens många trähustillverkare.

Foto: Edelle Andersson, Black & Co Reklambyrå

Framgångar för ljusdesignstudenter

Tina Wikström har blivit utsedd till ung lovande talang av Lighting Magazine, och Viktor Martinsson har fått ett stipendium från branschorganisationen International Association of Lightning Designers. Båda läser Ljusdesign vid Tekniska Högskolan.

Tidningen Lighting Magazine utser, tillsammans med företaget OSRAM, årligen 40 unga lovande talanger inom ljusdesign. Listan "40under40" består av 20 kvinnor och 20 män som i år valdes ut bland över 250 kandidater.

– Det känns väldigt stort att få en utmärkelse tillsammans med ljusdesigners som jag känner till och ser upp till. Det är en

fin bekräftelse och ett bra bevis på att jag är på rätt väg med min utbildning, säger Tina Wikström.

Viktor Martinsson var i år en av fem som tilldelats IALD:s resestipendium för att besöka LIGHT-FAIR International 2017 i Philadelphia, USA. IALD är en internationell branschorganisation som värnar om ljusdesignerns yrkesroll.

Ny bok om entreprenörskap i tillväxtländer

Tre forskare vid Jönköping International Business School står bakom en ny bok som djupdyker i entreprenörskap i utvecklingsländer och framväxande ekonomier.

Boken undersöker det som är unikt med entreprenörskap i tillväxtländer. Arbetsätt, tankesätt, sociala metoder och processer. Den lyfter fram olika initiativ och drivkrafter och lyfter fram mångfalden, nyanserna och aspekter som behövs för att utveckla den traditionella synen på entreprenörskap.

Redaktörer för boken är universitetslektor Marcela Ramírez Pasillas, professor Ethel Brundin och universitetslektor Magdalena Markowska, som alla har lång erfarenhet av entreprenörskapsforskning. Bland författarna finns forskare med olika nationalitet och bakgrund som tillsammans ger en ny och mångsidig analys av ämnet.

Foto: Edward Egar Publishing, Inc.

JU SOLAR TEAM VANN GLOBAL TÄVLING

De 25 studenterna i JU Solar Team tog i början av maj emot University Steel Prize för sin egenutvecklade soldrivna racingbil.

University Steel Prize är en ståltävling för studenter från hela världen, där man utmanas att komma fram med nya, innovativa sätt att använda höghållfasta stål. Priset delas ut av stålföretaget SSAB.

JU Solar Team ska tävla med sin bil Solveig i tävlingen World Solar Challenge i Australien i oktober. En tävling där fordon enbart med hjälp av solenergi ska köra den drygt 300 mil långa sträckan från Darwin till Adelaide på kortast möjliga tid.

Att utveckla en lättviktskonstruktion är en förutsättning för att klara av att köra hela sträckan. Genom att ersätta kolfiber med en optimerad design i

höghållfast stål lyckades JU Solar Team minska vikten på chassi och kaross mer än 35 procent.

– JU Solar Team från Jönköping University har i sitt projekt satt nivån för nästa generation av produktutvecklare och skapat en innovativ lösning som visar på stort engagemang och god ingenjörskonst, säger SSAB:s Linda Petersson, juryordförande för University Steel Prize.

Foto: JU Solar Team

ANTAGNINGSPROV TILL ÄMNESLÄRARPROGRAMMET

➔ Inför höstens antagning till Ämneslärarprogrammet vid Jönköping University kommer sökande till programmets samtliga inriktningar att få göra ett antagningsprov.

Det nya antagningsprovet är ett led i lärosätets arbete med att öka attraktiviteten för läraryrket och att höja kvaliteten på lärarutbildningen.

Under 2014–2016 deltog Högskolan för lärande och kommunikation vid Jönköping University i ett nationellt

försök med lämplighetsbedömning till Ämneslärarprogrammet och Förskollärarprogrammet. Utifrån de erfarenheterna har lärosätet beslutat att införa ett särskilt antagningsprov för sökande till Ämneslärarprogrammet.

Antagningen till programmet kommer som tidigare att göras utifrån betyg och resultat på högskoleprovet. Men detta kommer nu att ske i kombination med resultatet från antagningsprovet. Antagningsprovet är behörighetsgivande och

obligatoriskt för alla sökande. Det obligatoriska provet består av en intervju och en skriftlig reflektionsuppgift som genomförs på plats i Jönköping.

– Vi har valt att införa antagningsprov som en viktig del i vår ständiga strävan att vara en lärarutbildning med hög kvalitet, höga ambitioner och höga förväntningar på våra blivande studenter, säger Fausto Callegari, utvecklingsledare vid Högskolan för lärande och kommunikation.

NY KUNSKAP OM ALUMINIUM-LEGERINGAR UNDERLÄTTAR FÖR GJUTERIINDUSTRIN

Aluminium har blivit ett alltmer intressant material för bil- och flygindustrin. I en ny avhandling undersöker Mohammadreza Zamani möjligheter och utmaningar med att använda aluminiumlegeringar i gjutna produkter.

TEXT: HANNA SJÖSTRÖM | FOTO: PATRIK SVEDBERG

» – Aluminium är ett material som är både lätt och starkt, och som dessutom har många andra fördelar. Beroende på användningsområde kan det blandas med andra grundämnen för att ge önskade egenskaper, säger Mohammadreza Zamani.

Genom att förbättra hållfastheten hos gjutmaterial av aluminium kan industrin tillverka komponenter med tunnare väggar, och i vissa fall byta ut järnlegeringar mot aluminiumlegeringar, vilket gör fordonen lättare. Det ger i sin tur lägre bränsleförbrukning, mindre utsläpp och bättre utnyttjande av resurser.

Tillsammans med forskare från Luleå tekniska universitet har Mohammadreza Zamani utvecklat och testat en modell som visar hur materialets egenskaper och beteende påverkas av mikrostrukturen, gjuttemperaturen och kylningshastigheten under gjutprocessen.

Modellen kan användas för att förut säga beteendet hos ett material utan dyra tester.

– Att förstå den roll som mikrostrukturen spelar i den här gruppen av material är en nyckelkomponent när man utvecklar legeringar. Vi har systematiskt studerat samtliga

mikrostrukturers olika roller, säger Mohammadreza Zamani.

Det är mikrostrukturen som styr legeringarnas egenskaper. Med kunskap om mikrostrukturerna kan ingenjörerna därför styra och optimera egenskaperna. Mohammadreza Zamani har i sin avhandling fokuserat på aluminium-kisellegeringar, som är den mest använda aluminiumlegeringen för gjutprodukter. Han fann ett starkt och komplext samband mellan mikrostrukturella särdrag och mekaniska egenskaper vid olika temperaturer.

Projektet har genomförts vid Tekniska Högskolan i nära samverkan med Kongsberg Automotive. Det är en del av forskningsprojektet CompCAST som samfinansieras av KK-stiftelsen och industripartners. Även Luleå tekniska universitet och Bologna University har deltagit i projektet.

Mohammadreza Zamani disputerade den 7 april med avhandlingen *Al-Si Cast Alloys – Microstructure and Mechanical Properties at Ambient and Elevated Temperatures*.

Unga forskarpriset 2017

Varför är närheten till banker så viktigt för nyföretagande? Det vet Mikaela Backman vid Jönköping International Business School, som tilldelats Entreprenörskapsforums pris till årets unga entreprenörskapsforskare.

TEXT: EMINA SERBIC | FOTO: PATRIK SVEDBERG

Priskommittén menar att Mikaela Backman har producerat en utmärkt avhandling och därefter uppvisat god kvalitet och produktivitet i sin forskargärning.

Mikaela Backman disputerade 2013 vid Jönköping International Business School med avhandlingen "Regions, Human Capital and New Firm Formation". Hon har studerat relationen mellan humankapital och utbildning och dess effekter för individen liksom för företags produktivitet. Hennes forskning handlar om förnyelse i termer av nyföretagande, företagsdynamik, innovationer, entreprenörskap och egenföretagande.

– Högre utbildningsnivåer inverkar positivt på regionalt nyföretagande, givet omgivande faktorer som infrastruktur och kapitaltillgång, säger Mikaela Backman.

Unga forskarpriset delas ut av Entreprenörskapsforum årligen sedan 2003 och går till en forskare som har utmärkt sig genom sin forskning inom entreprenör-

skaps- och småföretagsområdet. Priset är på 150 000 kronor och delas ut vid en ceremoni i Konserthuset i Stockholm den 15 maj.

– Mikaela Backmans forskning uppvisar hög kvalitet och behandlar för Sverige centrala strategiska och policyorienterade frågeställningar, säger Charlie Karlsson, professor emeritus och priskommitténs ordförande.

I dag arbetar Mikaela Backman som universitetslektor vid JIBS och fortsätter sin forskargärning kring rollen av humankapital, företagens överlevnad och tillväxt, familjeföretagande och regionala mönster. En av hennes pågående artiklar handlar om upphandling i Chile – vilka är företagen som får anbudet och vad händer med dessa företag efter att de fått ett anbud?

– Jag skriver denna artikel tillsammans med doktor Esteban Lopez som jobbar här på Universidad Adolfo Ibañez i Viña del Mar. Jag, Esteban Lopez och Francisco

Rowe från University of Liverpool skriver även en artikel om hur karriärvägar ser ut för olika flyktingar i Sverige, där vi följer ett stort antal flyktingar över tid i Sverige, säger Mikaela Backman.

Förutom att ge svar på forskningsfrågorna är resan till Chile även lärrik i syftet att se hur andra lärosäten jobbar, vilka typer av frågeställningar de har och vilka metoder de använder sig av.

Foto: Cecilia Fransson

Ny vd för Hälsohögskolan

Dennis Larsson blir ny vd för Hälsohögskolan i augusti, då nuvarande vd Ewa Wigaeus Tornqvist går i pension.

Dennis Larsson är professor i biomedicin. I dag leder han institutionen för hälsa och lärande vid Högskolan i Skövde, och har högskoleövergripande ansvar för innovation och nyttiggörande.

– Dennis har kunskap och erfarenheter som gör att han kommer vara en god kraft

för att vidareutveckla Hälsohögskolan och Jönköping University, säger Mats Jägstam, tf. rektor Jönköping University.

– Hälsohögskolan har en spännande profil och jag lockas av utmaningen att ytterligare stärka forskning och utbildning och bidra till en ökad samverkan med det omgivande samhället, säger Dennis Larsson.

ETT NYTT KAPITEL INOM FORSKNING, UTBILDNING OCH SAMPRODUKTION

För drygt en månad sedan var det äntligen dags. Efter år av hårt arbete invigde vi vår nya forsknings- och utbildningsmiljö inom kunskapsintensiv produktframtagning – SPARK. Det var ett event det slog gnistor om, även om regnet stod som spön i backen utomhus.

DETTA ÄR STARTEN för något nytt, ett nytt kapitel inom samproduktion som vi skriver tillsammans. En satsning mot kompletta miljöer där forskning, utbildning och samverkan sker inte parallellt, utan integrerat.

Vi är otroligt glada att ha KK-stiftelsens förtroende att bygga den nya miljön. Det ställer krav på leverans och resultat, det vet vi, och vi är redo att arbeta hårt. Vi vill och vi tror att vi tillsammans med våra partners kan skapa en miljö som är nationellt ledande och internationellt konkurrenskraftig och som kan bidra till ett skifte mot ännu mer av kunskapsintensiva företag i Sverige.

Den nya miljön ger oss förutsättningar att ytterligare stärka samverkansklimatet, bland annat genom att arbeta ännu närmare och mer långsiktigt med företagen i våra forsknings- och utbildningsaktiviteter. Samtliga forskningsprojekt inom miljön kommer att genomföras i nära samarbete med företag.

Jönköping University finns i en region med en lång tradition av tillverkning och med många industriföretag, vilket ger goda möjligheter för industrinära samarbeten

och gör att satsningen passar bra just här.

Vi kommer också ha ett nära samarbete med Science Park som ligger granne med Jönköping University och vi hoppas att miljön ska bidra till innovation och nya företag.

Det var väldigt roligt att så många av Jönköping Universitys partners och vänner kom till invigningen för att höra mer om våra idéer inför framtiden. Stort tack alla som deltog!

Vi kallar vår nya miljö för SPARK, som i "gnista". Det finns såklart en historia bakom varför vi valt just det namnet. Vi vill se på satsningen som att den kan vara en tändande gnista, något som får saker att hända och ger en skjuts framåt. Namnet har också en historisk och geografisk förankring genom att gnistan ger kopplingen till tändstickan, till uppfinningsrikedom och företagande.

Vi är stolta över den region vi verkar i och bygger nytt på den mark vi står på.

I skrivandes stund är den marken även spirande av livskraft i form av liljekonvaljer, syrener och alla gräsmattors beskärda del

Foto: Patrik Sveberg

av maskrosor. Jag vill ta tillfället att önska alla medarbetare, studenter, alumner och samarbetspartners en riktigt skön sommar!

Mats Jägstam | Tf. rektor

GILLAR JUST NU

→ **JU växer – campus växer.** Vi tar oss an framtiden och Jönköping University och Jönköpings kommun har tillsammans arbetat fram en campusplan för fortsatt utveckling av högskoleområdet som en del i en långsiktig strategisk stadsplanering.

→ **Examenstider!** Ett stort grattis och lycka till önskar jag alla nyutexaminerade. Jag hoppas också att ni vill fortsätta hålla kontakt med Jönköping University, ni är våra viktigaste ambassadörer och potentiella samarbetspartners.

→ **Efter sommar kommer nytt läsår.** Vi är redan laddade att ta emot alla nya studenter från hela världen i augusti. Nu trimmas kursupplägg, föreläsningssalarna finputsas och artisterna till vår egen Kick off Festival är bokade.

Aktuellt

Mer på gång på
Jönköping University
ju.se/kalendarium

KICK OFF FESTIVAL 2017

→ Kan du tänka dig ett festivalområde mitt i stan fullt med glada studenter? Det är exakt vad som händer den 26 augusti på campus under insparken vid Jönköping University. Nytt för i år är bland annat två scener och en lounge area.

Den stora scenen bjuder på akter som Icona Pop och Movitz! På lilla scenen spelar Australian Sunrise, Pilotsonen och en DJ. Håll koll på facebook.com/insparksfestivalen för mer information om den sista bokningen till stora scenen!

Foto: Victor Blagard och Lina Steen, Daniela Trujillo, Jimmy Fontaine

Pilotsonen, Movitz! och Icona Pop kommer till Kick Off Festival 2017.

KONFERENSER:

EDEN 2017 Annual Conference

Välkommen till EDENs årliga konferens den 13–16 juni som i år arrangeras av Jönköping University.

EDEN-konferensen är mötesplatsen för dig som är forskare eller yrkesverksam inom e-lärande och distansundervisning. Här kan du utbyta kunskaper och erfarenheter med kollegor från hela världen.

Litteraturdidaktik

Den 6–7 oktober arrangerar Jönköping University och Högskolan Dalarna en litteraturdidaktisk konferens i Jönköping. Konferensen fokuserar på på litteraturstudiers betydelse för språkutbildning i svensk ungdomsskola och högskola.

Se fler events och konferenser på ju.se/samarbeta/event-och-konferenser

Forskar-Fredag

Är du nyfiken på hur en forskare arbetar? Vill du veta mer om aktuella forskningsresultat, eller kanske prova på något spännande experiment? Välkommen till ForskarFredag den 29 september!

ForskarFredag bjuder på spännande möten med forskare inom olika områden, och äger rum på en och samma dag i hela Europa.

Researchers' Night arrangerades första gången 2005 runt om i Europa och på en rad orter i Sverige. Sedan 2006 har de svenska aktiviteterna knutits samman under det gemensamma namnet Forskar-

Foto: Sofie Saar

Fredag och koordinerats av föreningen Vetenskap & Allmänhet, VA. Från och med 2009 anordnas ett årligt massexperiment i anslutning till ForskarFredag och sedan 2012 ingår även deltävlingar i Forskar Grand Prix som en del av ForskarFredag på ett antal orter.

ForskarFredag i Jönköping sker i samarbete mellan Jönköping University, Region Jönköpings län, Upptech, Jönköpings Läns Museum och Science Park.

Me & JU

Me & JU is a magazine from Jönköping University. It is distributed in Sweden, but of course we have international friends within the country as well. Here is a short news summary in English for our international staff and partners.

An initiative that will strengthen Swedish industry

→ **SPARK, Jönköping University's** new research and education environment within knowledge intensive product realization, was officially launched on 28 April. The environment will contribute to the development of the region's and Sweden's manufacturing companies towards more knowledge intensive products and processes. A 10-year partnership agreement between Jönköping University and the Knowledge Foundation was signed.

"Through this environment, we connect research, education and the innovation system in a way that create new collaborations in new constellations. The result will be increased innovation in this region", said Gustav Österström, CEO of Science Park.

SUPPORTING THE LEADERSHIP OF SCHOOL MANAGERS

At the newly established School Manager's Institute at the School of Education and Communication, school leaders participate in and influence the research and education.

"The need is great", says Cecilia Bjursell, head of the institute. "Until now, school managers have not been getting much attention. There is a great interest in further education and competence development, as new career possibilities become available."

A research team has been established to develop new knowledge in the field. The interdisciplinary composition – from pedagogy, psychology, sociology to business administration – ensures a research profile that corresponds to the complexity of the school manager's everyday life.

Photo: Mostphotos

INNOVATION RUNWAY helps ideas take flight

➤ **INNOVATION RUNWAY IS A UNIQUE COLLABORATIVE PROJECT** where a business developer from Science Park or Almi, students from the master's programme Engineering Management together with an academic coach Jönköping International Business School form a tailor-made innovation team for small and medium-sized enterprises in the Jönköping region. Industrilås in Nässjö is one of the companies that has worked with Innovation Runway.

"The analysis from the Innovation Runway team was an important piece of the puzzle when we decided to move on with our project", says Leif Krause-Sjöholm, product manager at Industrilås.

"Innovation Runway can make a difference by developing, verifying and evaluating products, services and business models. We help companies to invent new business!" says Science Park project manager Carola Öberg.

Students were challenged in technology and entrepreneurship

What is the next step within the Internet of Things-technology? That was the challenge 55 students faced when they took part in JIBS Entrepreneurship Challenge.

"It was exciting to be a part of this, and many of the teams came up with interesting solutions we haven't thought of" said Daniel Ström, CEO of CombiQ, the company behind this year's challenge.

The winning team's suggestion aimed to minimize the risk of bad fish and burst pipes, which benefits both the fish farmer and the environment.

"Everyone participating in the competition are winners. They took risks and identified new possibilities." said Jerker Moodysson, Dean of JIBS.

DET DÄR MED ATT STARTA FÖRETAG...

Att starta företag handlar, till skillnad från vad många tror, inte om att "klara av" det administrativa, utan om att du lägger tillräckligt med tid och kraft på själva affären.

Ovanstående är en grundtes du bör ha med dig tillsammans med vetskapen om att du vare sig är den första eller sista som startar företag. Givetvis kommer du ställas inför en del funderingar och sätta dig in i en del nya områden över tid – men du kommer ha tid att lära dig längs vägen när verksamheten växer.

Som affärsutvecklare möter vi mängder med drivna personer här i Jönköpings län – och mängder av olika idéer. Många av våra möten och vårt arbete rör själva affärsidén. Diskussionerna börjar kanske i det praktiska och "hur", men ganska snart kommer samtalen oftast att handla om själva idén.

Utän idé – ingen affär. Det säger egentligen sig självt – har du ingen idé så har du ingen affär. Då finns det inte heller någon anledning att oroa dig över hur du startar själva företaget.

Lägg istället ditt fokus på att:

- Vara kreativ runt din idé.
- Identifiera och lär känna din kund.
- Ta fram ett erbjudande.
- Fundera på vad kunden är villig att betala för, och hur.

Att testa sig fram och våga höra sig för med andra personer såsom kunder, partners och andra insatta i din bransch/marknad, är dina första steg mot att starta företag. Resan kommer inte heller att vara en rak linje av ut-

veckling – ena dagen är du övertygad om att du hittat rätt nisch, medan du nästa dag börjar på ny kula. Viktigast är att du låter tankarna flöda.

Svaret på frågan "är det här en bra idé?" är tyvärr inte alltid ett tydligt ja eller nej. Men, vi lovar – om du inte jobbar med din idé så får du garanterat inte reda på svaret.

Givetvis finns det saker som är tydliga – svart på vitt, ja eller nej, ok eller inte. Många av våra möten handlar därför om att få klarhet i hela eller delar av själva processen med att starta själva företaget. Val av bolagsform och registrering av företaget är några av de vanligaste frågorna vi möter hos den som står inför själva företagsstarten.

En vanlig fråga till oss på Science Park är "jag funderar på att starta företag, men vet inte hur det fungerar rent praktiskt". Inget konstigt med det. **Det finns rätt många områden som vi i vår vardag, utbildning eller vårt jobb aldrig berör som individer. Därför är klassikern "det finns inga dumma frågor" väldigt relevant för oss.** Inget kan förklaras för många gånger och vi hjälper dig helt enkelt att fylla i "kunskaps-hålen" steg för steg.

Några avslutande tips på vägen:

- Låt inte det administrativa hindra dig eller ta för stor plats i början.

- När det väl är dags finns det många att fråga som tidigare genomfört resan du ska starta.
- I dag finns det en uppsjö av möjligheter till smidig digital administration. Det gör stor skillnad i till exempel hur lång tid det tar och vem som klarar av att göra det på egen hand.
- Istället för att fokusera på det administrativa – se till att jobba med din affärsidé och potentiella kunder!

Foto: Patrik Svedberg

Tobias Dahlberg. Affärsutvecklare, Science Park Jönköping.

FORSKAR FREDAG

En del av europeiska Researchers' Night

29 september

Forskarmässa | Science Café | After School | Science After Work

Läs mer på forskarfredag.se/jonkoping

ForskarFredag finansieras av EU genom Horizon 2020
och Marie Skłodowska-Curie actions, GA No 722934.